

Terugblik

Ontwikkelingen Spaarnezicht betreffende de periode 01-01-2020 t/m 31-12-2020.

Beschrijving doelgroep Spaarnezicht

Jongeren, afkomstig uit de VRK Gemeenten*, in de leeftijd van 18 t/m 22 jaar, die feitelijk dak-/thuisloos zijn en waar sprake is van een complexe (Openbare Geestelijke Gezondheid Zorg/OGGZ) problematiek worden tijdelijk** opgevangen (inclusief bed, bad, brood en begeleiding) in de Maatschappelijke Opvang Spaarnezicht.

Bij complexe problematiek valt te denken aan o.a.:

- Verslavingsgevoelig/verslavingsafhankelijk (soft-/en harddrugs/alcohol/koop/game/seks etc.);
- Gedragsstoornissen;
- Psychiatrische stoornissen;
- Agressie regulatie problematiek;
- Schulden;
- Geen dagbesteding en/of niet vast kunnen houden;
- Afgebroken schoolopleidingen en/of geen startkwalificatie;
- Politie/justitiecontacten;
- Ontbreken van een sociaal netwerk en/of te maken hebben met een sociaal zwak netwerk;
- Licht verstandelijke beperking;
- Etc.

* De Veiligheidsregio Kennemerland omvat de gemeenten Haarlem, Heemskerk, Beverwijk, Haarlemmermeer, Bloemendaal, Heemstede, Velsen, Zandvoort en Haarlemmerliede-Spaarnwoude.

** tijdelijk staat voor 3 tot 6 maanden.

Nb. Indien jongeren afkomstig zijn uit een gemeente buiten de Veiligheidsregio dan zullen zij in eerste instantie verwezen worden naar de eigen regio door de Brede Centrale Toegang (BCT). Er kunnen redenen aanwezig zijn waarom jongeren toch een beroep kunnen doen op de Veiligheidsregio Kennemerland, dit is ter beoordeling aan de BCT.

Bezetting

Spaarnezicht kent een continue volledige bezetting van 22 jongeren gedurende het hele jaar. In principe vindt de dag na vertrek van een jongere, het intakegesprek plaats van de eerstvolgende jongere op de wachtlijst. De intrek in Spaarnezicht vindt meestentijds plaats op de dag van het intakegesprek.

Wekelijks ontvangen de direct betrokkenen waar onder de gemeente Haarlem, de veldregisseur Volwassenen, de ketenregisseur Jeugd en de BCT een bezettingsoverzicht van de namen van de jongeren die geplaatst zijn in Spaarnezicht en die vertrokken zijn naar elders.

NB. Onverminderd is er sprake van aanzienlijke wachtlijsten bij instellingen waar de jongeren voor in aanmerking komen na de Maatschappelijke Opvang Spaarnezicht.

Werkwijze

Medewerkers van de BCT indiceren de jongere voor Spaarnezicht indien de jongere voldoet aan de eerdergenoemde omschrijving.

- ➔ De jongere wordt op de wachtlijst geplaatst en indien hij/zij nergens tijdelijk terecht kan, komt de jongere in aanmerking voor een hotelplaatsing, in principe in de gemeente van

herkomst, ter overbrugging naar Spaarnezicht. CJG en/of Meerteam, als zij al niet betrokken zijn, worden betrokken vanaf de eerste melding bij de BCT.

Bij plaatsing van de jongere in Spaarnezicht staan de medewerkers w.o. specifiek de toegewezen trajectbegeleider vanuit Spaarnezicht, vanaf het eerste moment, in nauw contact met de betrokken CJG-medewerkers en consultants van het Meerteam.

Iedere jongere loopt zijn/haar eigen traject. Iedere jongere draagt zijn/haar specifieke problemen met zich mee, sommige jongeren zijn zich enigszins bewust van de ontstane situatie en hun eigen aandeel, anderen leggen de verantwoordelijkheid (nog) volledig buiten zichzelf voor de ontstane situatie. Bij binnenkomst wordt in het algemeen ander (voorkomend) gedrag gezien dan na verloop van tijd. Op een gegeven moment lijken jongeren hun eerdere gedrag niet vast te kunnen houden. Gedurende de maanden van verblijf in Spaarnezicht moet helder worden waar het vervolgperspectief ligt en op welke aandachtsgebieden (Zelf Redzaamheid Matrix/ZRM) acte de présence gegeven moet worden.

Ontwikkelingen

→ diversiteit in functies

In Spaarnezicht werken 4 trajectbegeleiders nauw samen met 7 woonbegeleiders om de complexiteit, niet alleen betreffende de individuele jongere maar ook betreffende de diversiteit qua werkwijze binnen de VRK-gemeenten op een zorgvuldige wijze het hoofd te kunnen bieden. De 4 trajectbegeleiders zijn voor 16 uur (een deel) van hun contract verantwoordelijk voor een aantal individuele jongeren en hun traject in samenspraak met de CJG-coach en/of consultants van het Meerteam. Daarnaast zijn deze 4 werkers ook woonbegeleider naast de overige 7 woonbegeleiders. In gezamenlijkheid dragen zij zorg voor de jongeren met ieder een eigen rol en verantwoordelijkheid, zie ook een korte impressie onderaan deze rapportage. Belangrijke kenmerken van onze gezamenlijke werkwijze is: het werken vanuit een gelijkwaardige relatie (relationeel werken), met een open waarneming, aansluitend bij de individuele jongere, oog hebbend voor zijn/haar tempo, niet vanuit routine werkend (kijken wat er nodig is op een bepaald moment), geen afstand nemend van het 'onverbeterlijke' (het aangaan) en te allen tijde present zijn (erbij blijven).

→ extra inzet

Om de druk te verlichten en ook inhoudelijk van meer betekenis te kunnen zijn richting jongeren is er per 1 juni 2018 een extra woonbegeleider voor 32 uur aangenomen. Deze aanstelling heeft het mogelijk gemaakt om dubbele woonbegeleidingsdiensten in te zetten, zodat de trajectbegeleider sec de 16 uur aan individuele trajectbegeleiding kan besteden wat broodnodig is gebleken. Dit betekent ook dat als jongeren naar bijvoorbeeld het RMC, naar de Dienst Werk en Inkomen of andere instanties/instellingen moeten, er standaard een woonbegeleider meegaat naar hun afspraak. Wij kunnen het 'nabij zijn' op deze manier veel beter en consequenter waarmaken.

In 2020 is gekozen om af te stappen van de 2 kleine contracten betreffende inval naar 1 contract van 16 uur met de mogelijkheid tot extra inzet bij verzuim. Dit betekent voor de werker een grotere betrokkenheid richting Spaarnezicht en jongeren en meer deelgenoot zijn van het team.

→ doorstroming

De doorstroming van de jongeren naar 24/7 uur beschermd instellingen w.o. het RIBW laat zeer te wensen over. De wachtlijst is enorm en de voorwaarden voor aanmelding zijn in de loop der tijd veranderd. Nu moet bijvoorbeeld voorafgaand aan de aanmelding de diagnose helder zijn (op papier staan) en de WMO-indicatie afgegeven zijn. Zonder diagnose en WMO-indicatie geen aanmelding. Daarnaast is het aanbod in de eigen regio beperkt. Zowel op het gebied van Licht Verstandelijk Beperking en jongeren met psychiatrische problematiek lijken te weinig plaatsen voorradig te zijn.

Daarnaast hebben we ook regelmatig te maken met jongeren die een dubbele diagnose met zich meedragen. Een wachttijd van 1 jaar is zeker niet ongewoon.

Nb De gemeente Haarlem sluit, gelukkig, soms light contracten af zoals bijvoorbeeld met BEA-Zorg in Amsterdam, dit light contract bestaat uit maximaal 5 plaatsen. Vanuit Spaarnezicht zijn er in de afgelopen jaren meerdere jongeren met LVB-problematiek geplaatst bij BEA-Zorg waar de jongeren het boven verwachting goed deden/doen.

Nb In sommige gevallen kunnen jongeren met een PGB terecht bij Accuraat in Amsterdam of elders.

Sinds kort is Perron 18 geopend. Jongeren die in aanmerking komen voor een contingent-/kans woning en waarvan de ambulante begeleiding is geregeld, kunnen doorstromen naar Perron 18 in afwachting van een woning. Dat helpt voor de doorstroming. Voor wat Spaarnezicht betreft zal mondjesmaat iemand doorstromen naar Perron 18 aangezien het overgrote deel terecht komt bij ofwel Beschermd Wonen of Begeleid Wonen. Wel gaat de doorstroming bevorderd worden als ook het RIBW bijvoorbeeld gebruik gaat maken van Perron 18 waardoor er plaatsen vrij komen voor jongeren uit Spaarnezicht bij het RIBW.

Het blijft onverlet dat bij vertrek uit Spaarnezicht de jongeren zich nog steeds op glad en dun ijs begeven, ook al is/likt de situatie op dat moment (redelijk) onder controle. De draag- en spankracht van de meeste jongeren laat te wensen over en/of is op zijn minst wisselvallig. Een tegenslag op een bepaald gebied heeft vaak direct invloed op andere gebieden. En daar is/likt men (nog) niet voldoende tegen bestand/opgewassen, vervolgens lijkt er opnieuw van alles uit hun handen te glijden als daar niet direct, vanuit nabijheid en adequaat op gereageerd wordt. De meeste jongeren kunnen geen beroep doen op een steunend (familie) netwerk, daarvoor is in het verleden vaak te veel gebeurd. Daarnaast zijn het jongeren die het, in het algemeen, lastig vinden om hulp te vragen, soms schamen zij zich, soms zien zij door de bomen het bos niet en verstoppen zich in 'oud gedrag', soms zijn zij stront eigenwijs en slaan alles in de wind. Al met al blijven zij op een bepaalde manier kwetsbaar, denkend alles aan te kunnen/te weten wat veelal hun grootste valkuil blijkt te zijn.

Het goede nieuws is dat er tijdens het verblijf in Spaarnezicht wel degelijk zicht komt op een vervolgperspectief waar de meeste jongeren zichzelf en ook de directbetrokkenen (w.o. CJG en anderen) hem/haar zien voegen/wonen.

In totaal zijn 26 jongeren uitgestroomd in de periode 01-01-2020 t/m 31-12-2020, zie onderstaande tabel.

01-01 t/m 31-12		
Gemeente	duur	uitstroom
Haarlem	14 mnd. en 10 dagen	RIBW Floriande Hoofddorp.
Velsen (1ste plaatsing)	09 mnd. en 12 dagen	Op eigen initiatief naar vriend in Den-Haag, (staat op de wachtlijst RIBW)
Velsen	08 mnd. en 29 dagen	Kanswoning IJmond incl. begeleiding SIG
Alkmaar/Beverwijk	09 mnd. en 17 dagen	Bea Zorg Amsterdam
Haarlem	01 mnd. en 01 dag	Zelfstandige jongerenwoning/CJG blijft betrokken
Haarlem	03 mnd. en 03 dagen	De Schakel (Bedrijf en Samenleving)
Haarlem	12 mnd. en 13 dagen	Urgentiewoning/zelfst. huisvesting eigen initiatief
Haarlem	09 mnd.	Schoterhof (begeleid wonen Kenter)
Velsen	04 mnd. en 25 dagen	Plaatsing beëindigd in samenspraak met CJG
Haarlem	06 mnd. en 5 dagen	M.O. Hoofddorp

Haarlem	08 mnd. en 30 dagen	Het Babyhuis Dordrecht
Beverwijk	06 mnd. en 24 dagen	Begeleid Wonen Kenter in IJmuiden
Haarlem	05 mnd. en 08 dagen	Op eigen initiatief terug naar vader
Beverwijk	06 mnd. en 19 dagen	Perron 18 in afwachting van een kamer
Haarlem	09 dagen	Plaatsing beëindigd wegens bedreigingen
Velsen	10 mnd. en 05 dagen	Flexwoning IJmuiden
Beverwijk	09 mnd. en 06 dagen	Beschermd Wonen Forniamo in Wormerveer
Haarlem	04 mnd. en 27 dagen	Op eigen initiatief terug naar ouders (staat op wachtlijst Philadelphia)
Haarlem	09 mnd. en 20 dagen	De Wending in Ugchelen
Haarlem	05 mnd. en 06 dagen	Plaatsing beëindigd in samenspraak met CJG
Velsen	13 mnd. en 14 dagen	Dijk en Duin (Parnassia) Haarlem
Haarlemmermeer	06 mnd. en 07 dagen	Op eigen initiatief (zonder overleg) terug in eigen netwerk
Velsen (2de plaatsing)	03 mnd. en 17 dagen	Plaatsing beëindigd in samenspraak met CJG
Haarlem	10 mnd. en 27 dagen	Contigentwoning incl. begeleiding Leger de Heils
Heemskerk	13 mnd. en 30 dagen	Accuraat Beschermd Wonen in Amsterdam
Haarlem	03 mnd. en 11 dagen	In hechtenis

Nb. De wachttijden voor Beschermd- en Begeleid Wonen zijn in het algemeen lang. Tijdsdruk (ook in verband met wachttijden voor Spaarnezicht) kan geen aanleiding zijn voor lichtere vormen van begeleiding als dit niet wenselijk/bevorderlijk is voor de betreffende jongere.

Multi Disciplinair Overleg voorheen Jeugdcirkel Haarlem

In de evaluatie betreffende de Jeugdcirkel van maart 2019 is van verschillende kanten aangegeven dat er getwijfeld wordt aan de meerwaarde van de Jeugdcirkel betreffende specifiek de Spaarnezicht jongeren. Bij stagnatie van het traject werd en wordt stelselmatig de directbetrokkenen uitgenodigd zonder tussenkomst van de Jeugdcirkel. Zie ook de ingezette opschaling naar gedragswetenschapper CJG en de teamleider van Spaarnezicht bij verschil van mening/visie. De Jeugdcirkel is, na alle tevredenheid, vervangen door, indien wenselijk, een MDO bij een te roepen. In het afgelopen jaar hebben er verschillende MDO's plaatsgevonden, vaak bijeen geroepen door het FACT-Jeugdteam.

Samenwerking CJG Haarlem, IJmond, consultants Meerteam, FACT-Jeugd e.a.

- ➔ De samenwerking met CJG Haarlem en IJmond en Spaarnezicht verloopt goed. We weten elkaar te vinden en op casus niveau vindt er, afhankelijk van wens en/of noodzaak, overleg plaats tussen trajectbegeleider en CJG-coach.
- ➔ Hoe de trajectbegeleiders van Spaarnezicht en de consultants van het Meerteam zich tot elkaar verhouden wordt steeds duidelijker. Over en weer is er veelvuldig contact. Dat inhoudelijk de taken van de CJG-coaches en de consultants van het Meerteam verschillen is een feit waarop de trajectbegeleiders, meestentijds, goed kunnen acteren zoals zij ook omgaan met de verschillen van inzet onderling van de CJG medewerkers*
*Er zijn verschillen over de hele linie wie wat doet en in de benadering, vaak wordt in onderling overleg afgesproken welke werker het meest voor de hand liggend is om bepaalde zaken op te pakken. Dit is afhankelijk van kennis van zaken, van afstand, van ingang, van aansluiting etc.
- ➔ Verder is er een nauwe samenwerking met het FACT-Jeugd team, gemiddeld maakt de helft van de jongeren gebruik van of het FACT-Jeugdteam, Care Express, GGZ, Brijder. 1x in de 2 weken is een FACT-Jeugd <-> Spaarnezicht overleg. Medewerkers van het FACT-Jeugdteam hebben, totdat we te maken kregen met Corona, kennis overgedragen over de betekenis en mogelijke effecten van de verschillende psychiatrische en psychische stoornissen.

- ➔ Er vindt, indien gewenst en/of noodzakelijk, overleg plaats met Agros, het RMC, Dienst Werk en Inkomen, de WMO, studiebegeleiders/docenten, werkgevers, bewindvoerders etc.
- ➔ 1x in de 3 à 4 maanden vindt er een MO plaats geïnitieerd door de Ketenregisseur Jeugd. Aan dit overleg neemt de BCT, het CJG, de veldregisseur Volwassenen en Spaarnezicht deel. Het betreft met name zaken die te maken hebben met dak- en thuisloze jongeren 18+. In het kader van het actieprogramma dak- en thuisloze jongeren is Perron 18 een belangrijk gespreksonderwerp geweest.
- ➔ In het najaar van 2020 is er meerdere malen gesproken met de ketenregisseur Jeugd, de veldregisseur Volwassen, de teamleider van het Meerteam en van Spaarnezicht over de hotelplaatsingen van jongeren uit de Haarlemmermeer. Spaarnezicht gaat vanaf januari 2021 in principe de begeleiding op zich nemen van jongeren uit de Haarlemmermeer die geplaatst gaan worden in hotels in Haarlem gelijk aan hoe het CJG haar taken ten tijde van hotelplaatsingen uitvoert.
- ➔ 1x per 6 maanden vindt er een groot overleg M.O. plaats met de gemeenten uit de VRK, de BCT en de 'zorgaanbieders' w.o. Spaarnezicht op initiatief van de Gemeente Haarlem als Centrum Gemeente.
- ➔ De Gemeente Haarlem heeft geen overleg geïnitieerd betreffende de Jaarrapportage 2019.
- ➔ Door wisseling van het management binnen Kenter in het eerste halfjaar van 2020 heeft er geen tussentijdse rapportage plaatsgevonden.

Voor de goede orde

Het was een bijzonder jaar wat vanaf begin maart 2020 in het teken van Corona stond.

Corona heeft geen invloed gehad op het opnemen van jongeren in Spaarnezicht. Als er een jongere vertrok naar elders dan werd iemand van de wachtlijst per direct geplaatst, natuurlijk omgeven door alle voorzorgsmaatregelen.

Met verwondering en bewondering hebben wij gekeken naar hoe de jongeren met souplesse omgingen en omgaan met de beperkende maatregelen. Al bijna een jaar mag er geen bezoek van buiten naar binnen. Op hun kamer mag 1 jongere van binnenuit op bezoek. Natuurlijk wordt daar wel eens het pootje mee gelicht, maar toch. 1 jongere heeft Corona gehad en verbleef gedurende 10 dagen op zijn kamer in quarantaine, hij mocht appen als hij wat nodig had en dat werd dan vervolgens voor zijn deur gezet. 4 jongeren hebben een aantal dagen in quarantaine gezeten in afwachting van de testuitslag, alle 4 negatief.

Een aantal jongeren werkten deels in de horeca en zaten vervolgens 'thuis'. Dit geldt natuurlijk ook voor degenen die naar school gingen. Voor de jongeren die al op zoek waren naar werk, er is nauwelijks of geen werk te vinden behalve bij zoiets als Thuisbezorgd.

Er hing en hangt een goede sfeer in Spaarnezicht. Is de druk wat van de ketel? Geeft beperkingen ook rust? Het lijkt er op...

De jongeren zijn middels verschillende 'eigen' brieven en gesprekken op de hoogte gesteld van wat kan, wat mag en wat niet kan. Zij wisten en weten dat als zij angstig worden/zijn van de situatie altijd bij ons terecht kunnen. Doordat zij heel veel 'thuis' zijn vinden er ook, steeds meer, verschillende (kleine) activiteiten plaats met woonbegeleiders, dat varieert van tekenen en schilderen tot een meidenavondje met maskertjes, van (gezelschap) spelletjes doen tot bijvoorbeeld gewichten tillen of met elkaar wat yogaoefeningen doen. Een klein aantal jongeren heeft gezamenlijk (onder toezicht oog) de huiskamer en de gang geschilderd in prachtige rustige tinten.

Ook Aviom, een organisatie die Spaarnezicht al jaren goed gezind is, stort ieder jaar een bedrag waarvan wij met de jongeren bijvoorbeeld op outdoor kamp gingen in de Ardennen. Dit jaar hebben we een nieuwe PC gekocht en een flatscreen tv voor in de huiskamer, wat in bijzonder goede aarde viel omdat jongeren veel meer dan voorheen aanwezig zijn in de huiskamer.

Personeelsbezetting: In het afgelopen jaar zijn er 3 wisselingen geweest qua personeel.

2 collega's woonbegeleiders, zij waren vaste invalkrachten voor specifiek Spaarnezicht, zijn vertrokken naar een vaste baan elders zo ook 1 collega (32 uur) woonbegeleider. We hebben 2 nieuwe collega's aangetrokken waarvan 1 iemand jaar en dag bij de opname Verslavingszorg heeft gewerkt, zie hieronder haar korte impressie. De andere collega komt vers van de opleiding. Een welkome aanvulling en verrijking voor ons team. Natuurlijk zijn wisselingen altijd van invloed op het werken in een team en hebben sommige jongeren last van opnieuw 'verlies'. Tijd is nodig om te kunnen voegen, om er weer een vloeiend geheel van te maken.

Tot slot

Een korte impressie van Amel Azeimi in de functie van woonbegeleider (32 uur).

Ik ben sinds september 2020 werkzaam bij Spaarnezicht, ik werk 32 uur als woonbegeleider. Ik heb hiervoor 16 jaar in de verslaving zorg gewerkt waarvan de laatste 13 jaar op een opname en diagnostiek afdeling. Dit heb ik jaren met heel veel plezier gedaan, ondanks dat merkte dat ik iets miste en het tijd was voor een nieuwe uitdaging. Ik heb altijd geroepen dat ik ooit als ik groot en volwassen ben ik met jongeren wil werken. Dit komt ook doordat ik ook een moeilijke jeugd heb gehad en dus begrijp waar deze jongeren vandaan komen en waar ze soms ook mee te dealen hebben.

Iedere dag is dan ook een uitdaging om te kijken waarin ik de jongeren kan stimuleren en wellicht motiveren om aan de slag te gaan en dat samen met de jongeren. Door te kijken wat haalbaar is voor ze maar ook dat ze weer een sprankje hoop kunnen krijgen en kunnen zien dat er veel mogelijk is als je graag wilt. Ik geniet van de gesprekken die ik met de jongeren voer maar soms raken de gesprekken mij ook! Maar er voor ze zijn dat geeft me kracht om ze te helpen waar ik kan. Leef met de dag!

In de presentie benadering wordt gesproken over 'open waarnemen' in gevecht met jezelf. In Amel haar korte impressie geeft zij hier blijk van. Dit is ook de schoonheid van ons werk.

Het daadwerkelijk 'gezien en gehoord' worden is van enorm groot belang is, 'er mogen zijn', serieus genomen worden. Daar begint het. Er zijn een aantal kenmerken die de jongeren gemeen hebben zoals feitelijke dak- en thuisloosheid gecombineerd met complexe problematiek en in de meeste gevallen geen steunend (familie) netwerk. Hoe je jongeren benadert is verschillend, zo ook waar de nadruk op komt te liggen tijdens het verblijf, welke stappen, groot of klein, gezet kunnen worden door de jongeren, veel is afhankelijk van span- en draagkracht, en of er enig inzicht is in het eigen aandeel/ (on)vermogen. Als werkers zoeken we de nabijheid, ook al is het vaak laveren tussen ijsschotsen.

'We zouden nooit mensen moeten beoordelen zonder dat we eerst geleerd hebben naar hen te luisteren en hen te respecteren'.

(uit De weg van de boog van Paulo Coelho).